

Protocol contra les agressions sexistes en les festes majors i esdeveniments festius de la ciutat

Ajuntament de L'Hospitalet

2018

Aquest protocol té com a objectiu fonamental: garantir i protegir el dret de les dones i de les persones LGTBI a viure les festes i altres esdeveniments d'oci lliures de la violència sexista i mantenir espais segurs i fora de perill de qualsevol discriminació per raons de gènere i/o d'identitat o orientació sexual.

Índex:

Abans de res.

1. Objectius.

2. Principis d'actuació.

3. Àmbit d'actuació: la violència sexista.

1r- La violència sexual.

2n.- La violència discriminatòria no sexual.

4. Què fem davant d'agressió sexista?.

4.1. Per prevenir les agressions sexistes.

4.2. Per actuar davant la violència sexista.

4.2.1. Si has estat una persona agredida o has presenciat algun cas d'agressió sexista durant la festa.

5. De quina manera sabrem si aquest protocol funciona.

Abans de res

El 27 de setembre de 2016, el Ple municipal de la nostra ciutat va aprovar la Moció per elaborar un protocol contra les agressions sexistes en les festes majors i altres esdeveniments de la ciutat.

En aquesta moció va quedar explicitat el compromís de la totalitat dels grups polítics per aconseguir una ciutat lliure d'agressions sexistes durant les festes majors i altres esdeveniments festius de la ciutat, així com la voluntat inequívoca de treballar per tenir espais d'esbarjo segurs i igualitaris on totes les persones puguin exercir el seu dret a l'oci de manera lliure i responsable.

L'Ajuntament de l'Hospitalet està compromès amb l'eradicació de qualsevol tipus d'agressió, especialment per qüestions de gènere i/o identitat o orientació sexual. Amb aquest objectiu assumeix el present protocol que s'activa en contextos de festes majors veïnals i àmbits festius de la ciutat.

Tal com assenyala la moció, "El sexisme és present en tots els racons de la societat heteropatriarcal i les festes majors són un espai més d'expressió". El sistema patriarcal socialitza les dones en rols estereotipats de vulnerabilitat i submissió davant els rols masculins de poder, dominància i agressivitat. No vol dir això que tots els homes exerceixin el poder atorgat pel sistema però sí que poden sentir-se legitimats per fer-ho.

El mateix sistema patriarcal col·loca també en un nivell de subordinació i d'opressió les persones que tenen una identitat o orientació sexual diferent a l'heterosexual, d'aquesta manera la violència sexista actua contra els col·lectius LGTBI lesbianes, gais, transgènere, bisexuals i intersexuals-.

Les agressions sexistes són formes d'opressió patriarcal, es mostren en la nostra vida quotidiana i s'emparen en inèrcies socials. Per exemple, la idea que l'alcohol i les drogues són atenuants de culpabilitat funciona com una creença que normalitza la conducta de l'agressor al mateix temps que resta importància a la resposta de la persona agredida. Aquest tipus de creences minimitzen i silencien moltes formes de violència i contribueixen al fet que segueixin reproduint-se.

El protocol que a continuació es presenta ha de ser una eina útil prevenir les violències sexistes, per fer-les visibles i prendre consciència de la seva gravetat, però també ha de ser un element de denúncia, de cohesió veïnal i de resposta davant de qualsevol tipus d'assetjament sexual o de discriminació per raons de gènere i/o identitat i orientació sexual en ambients festius.

Aquest protocol actua en tota la ciutat, no es limita a un sol barri o a una festa concreta, la seva complexitat exigeix una reflexió prèvia sobre els objectius, principis d'actuació i conceptes, que detallem a continuació.

1. Objectius

1. - Garantir i protegir el dret de les dones i de les persones LGTBI a viure les festes i altres esdeveniments d'oci lliures de la violència sexista i mantenir espais segurs i fora de perill de qualsevol discriminació per raons de gènere i/o d'identitat o orientació sexual.

2.- Promoure canvis en els comportaments socioculturals per eradicar els prejudicis, costums i altres pràctiques sexistes en les festes majors i altres esdeveniments festius de la ciutat de L'Hospitalet.

2.Principis d'actuació

1. CORRESPONSABILITAT.- El compliment dels objectius d'aquest protocol és responsabilitat de totes les persones. Es considera imprescindible dimensionar les diferents responsabilitats que tenim a nivell individual, comunitari i institucionals davant les expressions de violència o discriminació sexista.

2. DRETS DE LES DONES I DE LES PERSONS LGTBI.- Els drets de les persones que pateixen una situació de violència o discriminació sexista seran el centre de tota l'actuació en virtut d'aquest protocol. Han de ser ateses amb respecte i confidencialitat, mitjançant un abordatge integral i interdisciplinari, evitant tant com sigui possible la revictimització. Han de ser escoltades en la seva exposició evitant qualsevol dany a la seva dignitat i la intromissió en aspectes que resultin irrelevants per al coneixement dels fets. En tot moment s'haurà de protegir la voluntat de les persones pel que fa a les accions que decideixin realitzar i la confidencialitat de les dades que expressament manifestin voler mantenir en reserva. Cal parar especial atenció a no incidir en la criminalització de la sexualitat explícita de les dones i de les persones LGTBI.

3. NO COMPLICITAT.-Cal evitar les mostres de complicitat amb l'agressor, encara que sigui per rebaixar la tensió. És important mostrar un rebuig clar cap a la seva actitud.

3. Àmbit d'actuació: la violència sexista

L'agressió sexista és tot acte que lesiona la dignitat, la seguretat, la integritat i/o la llibertat sexual de la dona i els col·lectius LGTBI com a manifestació greu de la discriminació i de la situació de desigualtat que es produeix en la nostra societat per raons de gènere i d'identitat i/o orientació sexual.

Hi ha diferents formes de violència sexista:

1r- La violència sexual: qualsevol conducta que atempti contra la llibertat sexual d'una persona, per mitjà de violència, intimidació, abús de confiança, falta de consentiment, engany o anul·lant la voluntat de la víctima utilitzant fàrmacs o drogues.

En aquest sentit, el consentiment s'ha de prestar voluntàriament com a manifestació lliure de la persona atenent al context de les condicions circumdants. Per exemple, no pot hi haver

consentiment lliure ni voluntari si la persona és menor de 16 anys, està en estat d'embriaguesa o si s'actua en grup com a mitjà de pressió.

Són violència sexual les següents conductes:

- a) L'agressió sexual: l'acte no consentit de naturalesa sexual quan hi hagi violència i/o intimidació. Per exemple la violació.
- b) L'abús sexual: l'acte no consentit de naturalesa sexual sense que hi hagi ús de la violència i/o intimidació. Per exemple són abusos sexuals els comesos a persones que estan privades dels sentits, abusant del seu trastorn mental, o els que cometen anul·lant la voluntat de la víctima mitjançant l'ús de fàrmacs, drogues o substàncies anàlogues. També poden ser abusos sexuals els actes de caràcter sexual amb una persona menor de setze anys.
- c) Altres actes de naturalesa sexual no consentida, inclòs el contacte físic, l'exhibició, l'observació o les persecucions i les reiteracions no desitjades de conversa o seducció amb la finalitat d'establir contacte o enviar missatges de caràcter sexual. Per exemple, els pessics o tocaments.
- d) La difusió d'activitats o imatges promocionals d'una que presenti les dones i les persones LGTBI de manera denigrant.
- e) A més en el context d'una relació laboral o mercantil, l'assetjament sexual defineix les conductes de contingut sexual dirigides a danyar la integritat i dignitat de la víctima.

2n.- La violència discriminatòria no sexual: qualsevol conducta, comentari o expressió de contingut discriminatori que tingui per objecte o resultat subvalorar, excloure, degradar, ofendre o estereotipar una persona per raó de gènere o que inciti a la violència contra les dones, a l'homofòbia o que inciti a l'odi envers les persones LGTBI.

Són conductes discriminatòries no sexuals les següents:

- a) Agressions físiques comeses per raó de gènere, per exemple una bufetada a la dona que és la teva parella.
- b) Comentaris despectius, vexatoris, ofensius i/o degradants, insults, amenaces, gestos, càntics, burles, floretes no desitjats que tinguin com a objectiu ridiculitzar, subvalorar, excloure o estereotipar una persona o un grup per raó de gènere.
- c) Formes de contacte físic no consentit, com ara qualsevol tocament no desitjat.
- d) Exhibició de símbols, imatges, emblemes, llegendes, pancartes o altres expressions sexistes.
- e) Actes que impliquin fomentar, promocionar o incitar intolerància, hostilitat, discriminació o violència contra les dones i les persones LGTBI.

f) Desenvolupar activitats o utilitzar publicitat que fomenti la desigualtat de gènere, mostrin una falta de respecte cap a les persones per raó de gènere o siguin expressions que col·loquin la dona i les persones LGTBI en posicions denigrants, de subordinació o que incitin a la violència contra les dones o l'homofòbia, o que incitin a l'odi en vers les persones LGTBI. Per exemple quan s'utilitza el cos o parts del cos de la dona com a simple objecte desvinculat de l'activitat o promoció que es pretén realitzar.

g) A més, en el context d'una relació laboral o mercantil, l'assetjament per raó de gènere defineixen com: conductes discriminatòries pel fet de ser dona, dirigides a danyar la integritat i dignitat de la víctima. Per exemple fer comentaris continus valorant l'aspecte físic d'una treballadora.

Les situacions assenyalades es poden dur a terme per qualsevol mitjà, incloent l'omissió, es poden adreçar a una persona en particular o referir-se de manera general a les dones o només a un determinat grup; per exemple, a les feministes, a les estrangeres, ... i/o a les persones LGTBI. També hem de tenir en compte que la persona o persones agressores poden ser qualsevol persona que es trobi a la festa, així, es poden produir agressions sexistes entre persones conegudes o desconegudes, entre companys de l'entitat que participa en la festa o esdeveniment d'oci, o entre persones que tenen una relació de parella.

4. Què fem davant una agressió sexista?

El present protocol centra la seva actuació en la prevenció primària de la violència sexista durant esdeveniments festius o esdeveniments d'oci a l'espai públic de la ciutat. És a dir, centra la seva actuació en la reducció de tot tipus de comportaments, actituds i idees que generen violència sexual i violència discriminatòria no sexual.

La seva acció preventiva i de sensibilització representa un important avanç en l'eradicació de la violència sexista perquè contribueix a enfortir la salut pública social de la ciutat, promovent relacions en igualtat i respectuoses entre totes les persones, generant normes socials no violentes, reduint les situacions que exposen les persones a les agressions sexistes i millorant l'accés a recursos de sensibilització i mesures de suport entre la ciutadania.

Per eradicar la violència sexista, en totes les seves formes i expressions, cal implicar tota la comunitat, promoure la presa de consciència ciutadana perquè rebutgi aquests comportaments; assumir que els canvis socials comencen per un canvi de creences, actituds, pràctiques culturals, idees i comportaments, i entendre que la participació de referents socials de la ciutat és imprescindible per fer de les festes i entorns d'oci espais lliures de violència sexista.

4.1. Per a prevenir les agressions sexistes

Prevenir i sensibilitzar és una tasca imprescindible que requereix actuacions afavoridores d'actituds positives per superar la violència i les discriminacions sexistes.

La presa de consciència i la resposta organitzada davant la violència i discriminació sexista ha de ser individual, comunitària i institucional. Forma part del compromís del municipi i de tots els agents socials implicats en aquesta tasca. Per aquesta raó, les accions de prevenció i sensibilització impliquen el govern municipal, les comissions de festes dels barris, les organitzacions de dones, les organitzacions juvenils, les entitats ciutadanes que hi participen, les empreses que hi presten serveis i tota la resta d'agents socials de l'àmbit de l'oci que participin en aquest sector.

Compromisos de l'Ajuntament de l'Hospitalet

- Activar una campanya permanent de prevenció i sensibilització sobre la violència i les agressions sexistes, durant els mesos que es desenvolupen les festes majors dels barris i de la ciutat.
- Produir material de sensibilització i prevenció que pugui ser utilitzat per les comissions de festes dels barris i altres agents implicats.
- Involucrar els mitjans de comunicació local per donar suport a la difusió de material informatiu i preventiu sobre la violència sexista durant la campanya.
- Promoure l'acció coordinada entre les àrees competents per portar a terme totes les intervencions del present protocol, segons correspongui.
- Fer accions de formatives que afavoreixin la presa de consciència i el desenvolupament d'actituds i conductes que rebutgin la violència sexista, dirigides a les persones integrants de les comissions de festes, d'empreses i altres serveis d'oci.
- Incloure en el Document d'adhesió als principis ètics i les regles de conducta, que estableixen les bases de la convocatòria de les subvencions per a les festes majors, algun apartat que afavoreixi que les comissions de festes incorporin accions específiques de prevenció i sensibilització contra les agressions sexistes.
- Preveure mecanismes de certificació d'empreses vinculades a l'àmbit de les festes que incorporin bones pràctiques en l'àmbit de la igualtat de gènere i/o identitat i orientació sexual.
- Les festes sota responsabilitat de l'Ajuntament han de garantir:
 - La difusió de missatges de tolerància zero amb la violència sexista durant els concerts.
 - La contractació de grups musicals i artístics les obres dels quals evitin missatges i continguts degradants per a les dones i les persones LGTBI, o que incitin a l'odi o la violència i les agressions sexistes.

- La identificació i visibilització dels espais públics que puguin representar punts de risc per a possibles agressions sexistes (llocs apartats amb poca il·luminació i visibilitat).
 - La difusió, abans i durant les festes, de material de prevenció i sensibilització sobre la violència sexista que acompanyi el material de difusió de les festes.
- Que el personal de seguretat i guàrdia urbana assignant a les festes tingui accés a formació i informació prèvia sobre la violència sexista.
 - Que es recollirà informació sobre conductes de violència sexista que s'hagin produït durant les festes.

Compromisos de comissions de festes dels barris:

- Elaborar una declaració de principis que assenyali el compromís de la comissió de festes en l'eradicació de tot tipus de violència i agressió sexista, i que es difongui durant la festa major.
- Difondre missatges de tolerància zero amb la violència sexista, durant els concerts.
- Recollir informació sobre conductes de violència sexista que s'hagin produït durant les festes.
- Promoure la contractació de grups musicals i artístics les obres dels quals evitin missatges i continguts degradants per a les dones i les persones LGTBI, o que incitin a l'odi o la violència i les agressions sexistes.
- Identificar i fer visibles els espais públics que puguin representar punts de risc de violència sexista.
- Difondre, abans i durant les festes, material de prevenció i sensibilització sobre la violència sexista que acompanyin el material de difusió de les festes.

Compromisos de les organitzacions de dones i organitzacions juvenils

- Ser agents actius de prevenció de la violència sexista identificant punts insegurs i de risc en els barris, recollint casos de violència sexista i identificant actituds de resistència al canvi de conductes per a compartir-les amb la comissió multisectorial de prevenció.

Compromisos de les empreses de serveis en àmbits festius

- Comprometre's en la prevenció de la violència sexista.

- Formar el personal en temes de prevenció de la violència sexista. Abans de la festa, el personal ha de rebre formació adequada per saber com respondre en cas de presenciar aquestes situacions.
- Assegurar que el seu personal sigui agent actiu de prevenció durant les activitats d'oci.

Compromisos d'altres agents socials de l'àmbit de l'oci o que participin en les festes

- Comprometre's en les accions de prevenció, evitant publicitat i continguts de difusió en els seus espais de lleure que afavoreixin la violència sexista.
- Formar el personal en temes de prevenció de la violència sexista.
- Assegurar que el seu personal sigui agent actiu de prevenció durant les activitats d'oci.

4.2. Per actuar davant la violència sexista

L'objectiu d'aquestes mesures és establir procediments que permetin a les persones afectades per la violència sexista sentir que estan en un entorn de solidaritat i de suport comunitari, i obtenir una resposta ajustada a la seva voluntat i les seves necessitats de manera ràpida i eficaç. La corresponsabilitat d'actuar davant la violència sexista l'assumeixen tots els actors implicats: Ajuntament, actors socials vinculats directament a l'entorn festiu i d'oci, empreses i tota la ciutadania.

- Es garantirà una vigilància activa durant les festes. S'afegirà a aquesta vigilància activa una "*parella informativa*" formada per agents cívics amb formació específica. La parella formada per una dona i un home tindrà una triple funció: sensibilització, prevenció i actuació. Qualsevol persona que senti que ha estat objecte de violència o agressió sexista pot acudir a aquesta parella que disposarà d'un distintiu que la identifiqui.
- Immediatament que es conegui que hi ha hagut un cas de violència o agressió sexista durant la festa, els agents organitzadors podran, -en el moment que així ho decideixin-, emetre missatges que recordin la tolerància zero amb la violència sexista en les seves diverses manifestacions i formes: floretes, comentaris sexistes cap a les dones, increpacions sexistes a les artistes sobre l'escenari, comentaris sexistes cap a treballadores de l'àmbit de les festes, tocaments, abusos a dones en situacions vulnerables, discriminació i agressió cap a persones LGTBI, entre d'altres.
- Es garantirà una senyalització adequada del punt d'informació i atenció. Punt violeta.
- En el cas que es produeixi una agressió sexista que pugui ser considerada un delictes penal, bé la parella informativa, bé el personal de seguretat informaran, de manera immediata, a la persona agredida del circuit d'Actuació Integral de Prevenció i Tractament de la Violència contra les Dones a la Ciutat de l'Hospitalet. Aquest circuit implica l'actuació de les forces de seguretat (Mossos i / o GU, serveis sanitaris, CAID. Veure annex amb el diagrama del circuit.

4.2.1. Si has estat una persona agredida o has presenciat algun cas de agressió sexista durant la festa:

- Si ets una persona agredida ves al punt d'atenció: punt violeta o dirigeix-te a la parella informativa. Hi trobaràs un entorn de solidaritat i d'atenció adequada.
- Si has vist un acte de violència sexista comunica el fet al punt d'atenció de la Comissió de Festes o busca la parella informativa.
- En cas que no puguis anar al punt d'atenció i si tens la possibilitat de aproximar-te a la persona agredida, escolta-la, respecta la seva opinió i els seus desitjos de mantenir la confidencialitat. Si cal, acompanya-la, si així ho desitja, al punt d'atenció o al personal de seguretat de l'esdeveniment.
- Si la persona agredida diu que no vol donar testimoni ni denunciar no insisteixis. La resposta individual de les persones agredides és lliure i elles han d'actuar com considerin oportú davant la violència sexista.
- En el cas que la persona accepti el suport o acudeixi al punt d'atenció, és important recordar l'aplicació del Protocol. Recorda que a la festa es troben les persones responsables de l'activitat, que l'acompanyaran a una zona tranquil·la on podrà explicar la situació i exposar què necessita, a més rebre la informació sobre el circuit d'atenció a la violència de gènere de la ciutat.
- Recorda que el protocol actua davant de qualsevol manifestació de violència sexista, sigui verbal o no verbal, física o de qualsevol naturalesa.
- Aquest protocol s'activarà en tot l'àmbit de la festa o espai d'oci d'un determinat barri o en l'àmbit de tota la ciutat.
- Aquest protocol convida a tota la ciutadania a estar atenta a qualsevol intent de violència sexista.
- Recorda sempre **els principis del present protocol: corresponsabilitat, drets de les dones i les persones LGTBI i no complicitat.**

5. De quina manera sabrem si aquest protocol funciona?

- Assignant responsabilitats tècniques i recursos pressupostaris per a la seva implementació, seguiment i avaluació de part de l'Ajuntament.

- Formant una comissió multisectorial ciutadana de resposta davant la violència sexista integrada per organitzacions de dones, comissions de festes, empreses i organitzacions juvenils, que es reuneixi anualment per fer el seguiment de la implementació del protocol.
- Fem mapes, estudis i diagnòstics per evidenciar la prevalença de la violència sexista en els entorns de festa i espais d'oci, i establir mesures de millora.

L'Hospitalet, 25 de novembre de 2018